

Súd: Krajský súd Trnava  
Spisová značka: 25Co/22/2014  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2312206795  
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 08. 2014  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová  
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2312206795.1

## Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci navrhovateľa: Albín Lancz - ALINEX, so sídlom Galanta, Mierová 1435/33, IČO: 32 356 412, zastúpeného splnomocneným zástupcom: Q. L., nar. X.XX.XXXX, bytom W., M. XXXX/XX, proti odporcovi: E. Q., nar. XX.X.XXXX, bytom V. R., C. K., zastúpeného spoločnosťou: Advokátska kancelária JUDr. Miroslav Repka, s.r.o., so sídlom Bratislava, Francisciho 1, IČO: 36 847 143, o zaplatenie 7.500,- Eur s príslušenstvom, na odvolanie odporcu proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 24.9.2013 č.k. 15C/138/2012-96 - s výnimkou časti, ktorou bola žaloba zamietnutá, takto

### rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti, ktorou bolo návrhu vyhovené a rozhodnuté o náhrade trov konania **r u š í a** vec mu v zrušenom rozsahu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

### odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd čiastočne vyhovel žalobe a odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 7.250,- Eur spolu s 9,25% ročným úrokom z omeškania od 1.12.2011 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšnej časti súd návrh zamietol. Odporcovi tiež uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi trovy konania v sume 450,- Eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Rozhodnutie prvostupňový súd odôvodnil právne aplikáciou § 657 Občianskeho zákonníka a to napriek tomu, že predmetný právny úkon je označený ako zmluva o úvere, ktorá mala byť uzavretá podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka. Súd pritom vychádzal z toho, že poskytovanie úverov a pôžičiek nie je predmetom obchodnej činnosti navrhovateľa ako podnikateľa, ako aj z toho, že sám navrhovateľ deklaroval, že finančné prostriedky odporcovi vybral z podnikateľského účtu ako osobnú spotrebu. Súd mal za to, že tieto skutočnosti samé osebe nespôsobujú neplatnosť písomného vyhotovenia zmluvy, avšak na základe nich je potrebné zmluvný vzťah medzi účastníkmi posúdiť ako zmluvu o pôžičke uzavretú podľa Občianskeho zákonníka. Po vykonanom dokazovaní, keď hlavným predmetom dokazovania bolo, či skutočne došlo k odovzdaniu a prevzatíu finančných prostriedkov, súd na základe vyhodnotenia svedeckých výpovedí zaujal stanovisko, že odovzdanie a prevzatie finančných prostriedkov navrhovateľom odporcovi bolo v konaní preukázané a to hlavne svedeckými výpoveďami B. A. a P. A., ktorí mechanizmus a okolnosti podpisu zmluvy popísali v podstate totožným spôsobom. Súd pritom bral do úvahy aj námietky odporcu o nedôveryhodnosti týchto svedkov z dôvodu ich závislosti na navrhovateľovi, pričom skonštatoval, že aj keď svedkovia sú ako zamestnanci v závislom postavení na navrhovateľovi, ich svedecké výpovede sú v priamom rozpore s výpoveďou svedka P. Z., ktorého hodnovernosť výrazne znižujú skutočnosti, že aj on sám je účastníkom obdobného sporu s navrhovateľom a to, že v jeho prospech vypovedal odporca v rámci trestného stíhania. Na základe toho sa súdu svedecké výpovede svedkov A. a A. javili ako dôveryhodnejšie, nakoľko nie sú priamo osobne zainteresovaní na výsledku sporu. Týmito svedeckými výpoveďami potom mal súd za preukázané, že odporca pri podpise zmluvy prevzal finančnú čiastku 7.500,- Eur. Súd potom navrhovateľovi priznal nárok na zaplatenie sumy 7.250,- Eur, keďže navrhovateľ pôvodne uplatnenú sumu 7.500,- Eur modifikoval

zmenou návrhu z dôvodu, že odporca mal z poskytnutej pôžičky čiastočne plniť celkovo sumu 250,- Eur. Súd vychádzal tiež z preukázanej skutočnosti, že navrhovateľ v čase podpisu zmluvy mal k dispozícii dostatok finančných prostriedkov, čo preukázal výpisom z účtu. K námietkam odporcu, aby bolo zistené ako navrhovateľ predmetnú pôžičku zaúčtoval vo svojom účtovníctve, súd poznamenal, že aj keby sa odporcovi podarilo preukázať, že pôžička nebola riadne zavedená do účtovníctva navrhovateľa, sama táto skutočnosť nie je spôsobilá spochybníť poskytnutie finančných prostriedkov, ktoré bolo v konaní preukázané.

S použitím ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. súd navrhovateľovi priznal aj úroky z omeškania vo výške 9,25% ročne a vo zvyšnej časti do uplatneného rozsahu 20% ročne súd návrh zamietol s tým, že je v rozpore s citovanými zákonnými ustanoveniami a iný úrok z omeškania medzi účastníkmi dohodnutý nebol. Pokiaľ bol medzi účastníkmi v zmluve dohodnutý bežný úrok vo výške 20% ročne, tento nie je možné zamieňať s úrokom z omeškania. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a procesne úspešnému navrhovateľovi priznal plnú náhradu trov konania, ktoré pozostávajú zo súdneho poplatku za návrh v sume 450,- Eur.

Proti tomuto rozsudku formálne síce v celom rozsahu, ale podľa obsahu s výnimkou časti, ktorou bola žaloba zamietnutá (§ 41 ods. 2 O.s.p.), podal prostredníctvom svojho právneho zastúpenia odvolanie odporca, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci zmenil a návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietol a zároveň navrhovateľa zaviazal k náhrade trov odvolacieho konania vyčíslených v sume 151,78 Eur. Podľa odvolateľa súd nesprávne posúdil prejavy vôle účastníkov s tým, že odporca nikdy pôžičku v sume 7.500,- Eur od navrhovateľa nezískal. Podľa odvolateľa súd pochybil pri posudzovaní dôkazov. Jediná skutočnosť, ktorú súd správne vyhodnotil je aplikácia Občianskeho zákonníka na navrhovateľom predloženú zmluvu o úvere. Súd vôbec nevyhodnotil, ani v rozhodnutí sa vôbec nezaoberal skutočnosťou, že uvedený úkon nebol vykonaný slobodne, vážne, určite a zrozumiteľne a navyše bol podpísaný pod nátlakom, v tiesni, za nevýhodných podmienok a je teda v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka neplatný, na čo mal súd prihliadať ex offio. Tieto skutočnosti preukázal odporca svojou výpoveďou a výpoveďou dvoch svedkov. Súd podľa neho vôbec nevyhodnotil rozpornosť tvrdení navrhovateľa ohľadom poskytnutia pôžičky, keď tvrdil, že samotná zmluva má byť dôkazom o prevzatí peňazí a až neskôr začal tvrdiť, že odporca prevzal sumu pred svedkami. V zmluve o úvere sa pritom žiaden prejav vôle odporcu o prevzatí sumy nenachádza. Súd sa nezaoberal ani rozpornosťou dôkazov, keď odporca okrem zmluvy o úvere žiaden iný právny úkon nepodpísal, nepodpísal druhú dohodu o zrážkach zo mzdy. Z laického porovnania podpisov na oboch dokumentoch je zrejmé, že podpisy sú iné. Súd sa podľa odvolateľa tiež nevysporiadal so skutočnosťou, že odporca nikdy žiadnu splátku dlhu neuhradil. Príjmový doklad mal súd vyhodnotiť ako vyfabulovaný rovnako ako dohodu o zrážkach zo mzdy. Pokiaľ by k zrážkam zo mzdy aj reálne došlo, prejavilo by sa mu to na výplatnej páske. Nie je správny záver súdu, že mechanizmus podpisu zmluvy svedkovia popísali v podstate totožným spôsobom. Svoje dôkazné bremeno navrhovateľ nemohol uniesť, pretože súdu sa iba „javí“ dôveryhodnejšia výpoveď svedkov, ktorí sú v priamom a stále platnom podriadenom a závislom postavení voči navrhovateľovi a sú výslovne závislí na príjme od neho. Súd tiež nevyhodnotil skutočnosť, že odporcovi nebolo odovzdané vyhotovenie zmluvy a že zmluva bola pred podpísaním neúplná a údaje boli doplnené dodatočne. Súd tiež správne nevyhodnotil ani odporcom navrhované dôkazy o predložení účtovníctva navrhovateľa, v ktorých by boli zaúčtované predmetné pohľadávky, čo je tiež nepriamym dôkazom toho, že pôžičku navrhovateľ nikdy reálne neposkytol. Navrhovateľ nepredložil ani odporcom požadovaný zoznam pohľadávok navrhovateľa, ktorým by preukázal účtovnú existenciu záväzku odporcu. Rozhodnutie prvostupňového súdu odvolateľ považuje z ľudského pohľadu za mimoriadne nespravodlivé a z pohľadu právneho za chybné. Nespravodlivosť odvolateľ vidí v tom, že súd sa pri takom rozpornom tvrdení svedkov jednoducho uspokojil s prisahou svedkov navrhovateľa a zároveň si osvojil záver, že sa mi tieto svedkovia javili „dôveryhodnejší“, pričom vôbec nehľadal pravdu. Podľa odvolateľa podľa konštantnej judikatúry (bližšie neoznačenej) pri písomnom právnom úkone pôžičky musí existovať i písomný prejav vôle o jej prevzatí, čo je podstatná náležitosť zmluvy o pôžičke. Akýkoľvek iný názor súdu, ktorý sa spolieha na výpoveď závislých a zaujatých svedkov je v hrubom rozpore so zásadami spravodlivosti a tiež právneho štátu. Odvolateľ má za to, že súd nesprávnym vyhodnotením dôkazov, absenciou vyhodnotení ostatných skutočností, poškodil odporcu a zaviazal ho zaplatiť sumu, ktorej poskytnutie nebolo preukázané. V závere odvolateľ navrhol, aby súd vo veci pripustil dovolanie, keďže uvedené nesprávne rozhodnutie súdu má zásadný právny význam. V závere

si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania za jeden úkon právnej služby včítane režijného paušálu a DPH spolu vo výške 151,78 Eur.

Navrhovateľ odvolací návrh nepodal. K doručenému odvolaniu odporcu predložil prostredníctvom svojho zástupcu písomné vyjadrenie, ktorým označil odvolanie za nedôvodné a žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil s tým, že súd dospel k správnym právnym ako aj skutkovým zisteniam. Za rozhodujúce v prejednávanej spore označil okolnosti vzťahujúce sa jednak k existencii zmluvy o úvere a jednak k odovzdaniu peňažnej hotovosti medzi stranami zmluvy. V rámci prvej premisy sa spornosť v konečnom dôsledku nevyskytuje, keďže odporca priznal podpísanie predmetnej zmluvy a teda prejavil vôľu byť jej obsahom viazaný, pričom priebeh kontraktačného procesu potvrdili svedkovia. Existenciu predmetnej zmluvy o úvere nakoniec potvrdzuje aj dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorá je jej zabezpečovacím doplnkom a vo svojom obsahu sa na zmluvu o úvere odvoláva. Preto možno mať existenciu obchodnoprávneho vzťahu založeného zmluvou o úvere za danú. Pochybnosť sa vyskytla vo veci odovzdania samotného predmetu zmluvy, keď odporca popiera prevzatie peňazí. Toto jeho tvrdenie považuje navrhovateľ za účelové s poukazom na to, že k tomuto úkonu prizval dvoch svedkov, ktorí priebeh jednoznačne popísali vo svedeckých výpovediach. Nepriamo odovzdanie peňazí potvrdzuje aj úhrada dvoch splátok v zmysle zmluvných dojednaní. K ukončeniu plnenia splátok došlo až po skončení pracovného pomeru. Už podľa uvedeného je podľa navrhovateľa dostatočne odôvodnený záver na základe ktorého by mal odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť. Považuje ale za potrebné vysporiadať sa aj s odvolacou argumentáciou. Predovšetkým navrhovateľ je toho názoru, že predmetný právny vzťah sa má riadiť Obchodným zákonníkom, keďže zmluva o úvere je v zmysle § 261 Obchodného zákonníka absolútnym obchodom a obe zmluvné strany prejavili vôľu v zmysle § 262 Obchodného zákonníka a dohodli sa na jeho voľbe. Tvrdenie odporcu ohľadom uzavretia zmluvy v tiesni označil za účelové a žiadnym dôkazom, okrem výpovede odporcu, nepotvrdené. Navrhovateľ pritom preukázal výplatu mzdy na účet, ako aj výplatu všetkých diét vo výplatných termínoch. Preto je ťažko pochopiteľné, že by odporca súhlasil s podpisom zmluvy o úvere vo výške 7.500,- Eur za sumu 300,- Eur. Navrhovateľ nikdy netvrdil, že zmluva o úvere je jediným dôkazom o prevzatí peňazí a taktiež nie je pravdou, že navrhovateľ až neskôr na pojednávaní tvrdil prevzatie hotovosti pred svedkami, keďže tento dôkazný prostriedok bol navrhnutý hneď pri úvodnej reči. Odporca pritom potvrdil pravosť svojich podpisov na zmluve o úvere ako i na dohode o zrážkach zo mzdy pri nahliadnutí do týchto dokumentov na výzvu súdu. Rozpornosť vo svedeckých výpovediach, ktorú tvrdí odporca je opäť príkladom skresľovania údajov, keď svedok A. povedal, že si nespomína, či bol prítomný pri podpise aj iných písomností okrem zmluvy o úvere a z tohto sa snaží odporca vyvodiť záver, že svedok potvrdil, že odporca nepodpísal dohodu o zrážkach zo mzdy. Neexistuje pritom žiadny dôvod, prečo by svedkovia neuvádzali pri svojej výpovedi pravdu. Drobné odchýlky vo svedeckej výpovedi svedka A. boli vyvolané objektívnymi okolnosťami ako dlhý časový odstup a skutočnosť, že bol k predmetnému úkonu prizvaný ako svedok. Sústredil sa preto na podstatné náležitosti, ktoré boli v jeho výpovedi jednoznačne interpretované. K protichodnosti výpovedí svedkov tvrdenej odporcom nemohlo dôjsť, nakoľko žiaden zo svedkov navrhnutý odporcom nebol prítomný pri samotnom úkone prevzatia peňazí. Nepravdivosť tvrdenia odporcu, že predmetná zmluva bola neúplná a že mu nebola odovzdaná, potvrdzuje samotná výpoveď odporcu, ktorý priznal, že na zmluve videl sumy 7.500,- Eur a zároveň osoby prítomné pri tomto úkone zhodne potvrdili, že zmluva bola riadne vyplnená a že si ju odporca aj prevzal. Navrhovateľ pritom dôkazy k účtovnému preukázaniu prostriedkov poskytnutých na úver opakovane doplnil s tým, že išlo o prostriedky z osobnej spotreby, ktorá nepodlieha účtovnej evidencii. Navrhovateľ by považoval za mimoriadne nespravodlivé, keby na zapretie prevzatia peňazí a teda vyhnutie sa zodpovednosti vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky stačilo len tvrdenie zo strany odporcu, že peniaze nikdy nedostal, hoci podpísal zmluvu za prítomnosti dvoch svedkov. Navrhovateľ sa nestotožňuje s tvrdeniami odporcu, že k zmluve musí pristúpiť aj ďalší právny úkon o prevzatí peňazí. Prevzatie peňazí je totiž jednoznačne obsiahnuté v samotnej zmluve o úvere. Keďže v danej oblasti existuje početná ustálená judikatúra a daný spor nie je pre danú oblasť zásadný, žiadal aby súd vo výroku dovolanie v predmetnej veci nepovoľoval. V závere poukázal na to, že vo výrokovej časti odvolania žiada odvolateľ zmenu uznesenia okresného súdu, pričom rozhodnutie je rozsudkom a preto si nie je istý, či odvolanie skutočne smeruje proti rozhodnutiu vo veci samej alebo napáda iba nejaké rozhodnutie prijaté v priebehu konania.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku - ďalej len O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ

použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. f) a podľa obsahu aj d) O.s.p.), preskúmal rozhodnutie v skutočne napadnutej časti (s výnimkou zamietnutia zvyšnej časti návrhu) s ohľadom na rozsah a dôvody odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že rozsudok je nevyhnutné (s výnimkou zamietajúcej časti) zrušiť a vec v zrušenom rozsahu vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Na úvod je potrebné prisvedčiť navrhovateľovi, že predmetný právny vzťah medzi účastníkmi založený danou zmluvou o úvere je potrebné posudzovať v zmysle ust. § 497 a nasl. Obchodného zákonníka o úvere a nie podľa § 657 Občianskeho zákonníka o zmluve o pôžičke, ktorý aplikoval na vec prvostupňový súd.

V zmysle § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka treťou časťou Obchodného zákonníka sa spravujú, bez ohľadu na povahu účastníkov, záväzkové vzťahy zo zmluvy o úvere.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Z obsahu zmluvy o úvere pritom vyplýva, že zmluva bola uzavretá podľa § 490 a nasl. Obchodného zákonníka, avšak zo žiadneho ustanovenia tejto zmluvy nie je možné vyvodiť, že by došlo k výslovnej dohode strán, že predmetný záväzkový vzťah (ak by nespadal pod vzťahy podľa § 261 Obchodného zákonníka) sa spravuje Obchodným zákonníkom v zmysle § 262, ako to tvrdil navrhovateľ v odvolaní. Samotný odkaz v hlavičke zmluvy na § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, nemôže mať ani základné náležitosti právneho úkonu podľa § 262 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka. Na daný právny vzťah sa ale priamo vzťahujú ust. § 497 a nasl. Obchodného zákonníka o zmluve o úvere, keďže písomná zmluva obsahuje všetky jej podstatné náležitosti a to záväzok veriteľa poskytnúť dlžníkovi v jeho prospech určené peňažné prostriedky i záväzok dlžníka peniaze vrátiť a zaplatiť dohodnutý úrok. K otázke kto môže byť zmluvnou stranou, ktorá sa zaväzuje ako veriteľ poskytnúť druhej zmluvnej strane peňažné prostriedky, Obchodný zákonník nemá žiadne vymedzenie, takže možno usudzovať, že veriteľom môže byť ktorákoľvek právnická alebo fyzická osoba a to aj osoba, ktorá nie je podnikateľom, vzhľadom na to, že zmluva o úvere ako absolútny obchod sa v zmysle cit. § 261 ods. 2 písm. b) vždy riadi Obchodným zákonníkom. Určité obmedzenie je len v tom, že takáto osoba nesmie spájať poskytovanie úveru s prijímaním vkladov od verejnosti a okrem toho pokiaľ by poskytovanie úveru malo byť predmetom podnikania, musel by veriteľ mať príslušné oprávnenie, čo sa ale na danú vec a navrhovateľa nevzťahuje. Záver, že úvery môžu poskytovať aj iné subjekty ako banky alebo subjekty do predmetu činnosti ktorých patrí poskytovanie úverov, vyplýva aj zo znenia § 499 Obchodného zákonníka podľa ktorého za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky možno dojednať odplatu, ak poskytovanie úveru je predmetom podnikania veriteľa. To znamená, že úver môže poskytnúť veriteľ, ktorého predmetom je poskytovanie úverov, aj veriteľ, do ktorého predmetu poskytovanie úverov nepatrí. Takýto veriteľ ale nemôže žiadať odplatu za záväzok úver poskytnúť (obdobne porovnaj konštantnú judikatúru napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Obo 86/99 i 29 Odo 813/2001, ale i NS ČR 29 Odo 813/2001 alebo 32 Cdo 1532/2011).

Z vyššie uvedeného teda vyplýva záver, že navrhovateľ napriek tomu, že poskytovanie úverov nepatrí do predmetu jeho činnosti, mohol poskytnúť odporcovi úver a vzťah, ktorý vznikol uzavretím danej zmluvy je vzťahom zo zmluvy o úvere, na ktorý je potrebné aplikovať ust. § 497 a nasl. Obchodného zákonníka a nie (ako nesprávne uzavrel prvostupňový súd) § 657 Občianskeho zákonníka. Súd prvého stupňa preto vec nesprávne právne posúdil.

Okrem toho nedostatky odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia zakladajú i vadu nepreskúmateľnosti rozsudku.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/1994). 5 2 Cdo 47/2012

Citovaný čl. 46 ods. 1 ústavy (podobne aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru) je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu, zakotvených v VII. oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy), normujúcich rámec, v ktorom je možné domáhať sa jeho rešpektovania (m.m I. ÚS 22/2003).

Obsah práva na súdnu ochranu čl. 46 ods. 1 ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva, alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu (I. ÚS 26/1994). K odňatiu práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy preto dochádza aj vtedy, ak sa niekto (každý) domáha svojho práva na súde, ale súdna ochrana tomuto právu nie je priznaná, alebo nemôže byť priznaná v dôsledku konania súdu, ktorý je v rozpore so zákonom (III. ÚS 72008).

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, vyplýva aj z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, str. 12, § 29; Hiro Balani c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B, Georgiadis c/a Grécko z 29. mája 1997; Higgins c/a Francúzsko z 19. februára 1998).

Ústavný súd podľa konštantnej judikatúry (IV. ÚS 115/2003, III. ÚS 209/2004) tiež vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 6 ods. 1 Dohovoru), je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia“. 6 2 Cdo 47/2012

Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kasko c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, séria A, č. 254-B, str. 49, § 30).

Ustanovenie § 157 ods. 2 O.s.p. i právna teória civilného procesu vymedzila požiadavky na kvalitatívnu správnosť odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Medzi tieto patria požiadavky vzťahujúce sa na hodnotenie dôkazov. Z formulácie § 132 O.s.p. vyplýva, že súd je povinný dôkazy navzájom si odporujúce hodnotiť a ďalej zdôvodniť, prečo niektoré z nich považuje za nevierohodné, prečo niektoré odmietol vziať pri formulovaní rozhodnutia do úvahy a prečo sa niektorými dôkaznými návrhmi odmietol vôbec zaoberať. Rozhodnutiu súdu vo veci samej musí teda predchádzať činnosť súdu zameraná na spoľahlivé zistenie skutkového stavu - dokazovanie zodpovedajúce garanciam spravodlivého súdneho konania v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru, najmä garanciam obsiahnutým v princípe rovnosti zbraní a právo na kontradiktórne konanie (I. ÚS 52/2003). Nedostatky odôvodnenia rozhodnutia v hodnotení dôkazov spolu s nevysvetlením dôvodov, prečo sa súd odmietol zaoberať navrhnutými dôkazmi, preto môžu zakladať vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia. Neznamená to však bez ďalšieho, že každý nedostatok odôvodnenia rozhodnutia automaticky zakladá jeho nepreskúmateľnosť (či arbitrárnosť). V každom jednotlivom prípade súd skúma intenzitu porušenia vzhľadom k odôvodnenosti rozhodnutia ako celku.

Po preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie prvostupňového súdu nezodpovedá vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie súdnych rozhodnutí. V odôvodnení rozsudku

prvostupňový súd medzi výpočtom vykonaných dôkazov nielenže neuvádza, že bol vykonaný dôkaz i výpoveďou navrhovateľa a odporcu, ktorú je potrebné považovať za základný východiskový dôkaz, ale v ďalšom odôvodnení ani neuvádza obsah ich výpovedí, resp. čo z ich výpovedí bolo zistené. Obdobne súd opomenul vysporiadať sa i s ďalšími v konaní vykonanými dôkazmi a to s dohodou o zrážkach zo mzdy zo dňa 20.5.2011, najmä ak odporca jej podpísanie popieral, ako ani s príjmovými pokladničnými dokladmi, ktorých kópie sú založené na č.l. 29 spisu na základe ktorých mal odporca v dvoch čiastočných splátkach 100,- Eur dňa 16.6.2011 a 150,- Eur dňa 21.7.2011 čiastočne uhradiť predmetný dlh. Vzhľadom na okolnosti daného prípadu, keď odporca popiera navrhovateľove tvrdenie, že peňažné prostriedky v sume 7.500,- Eur boli odporcovi navrhovateľom odovzdané a obe strany navzájom spochybňujú svedecké výpovede svedkov protistrany, sa javí nevyhnutným v rámci vyhodnotenia výsledkov vykonaného dokazovania zohľadniť i tieto dôkazy. Prvostupňový súd účastníkov, ale ani svedkov k týmto dôkazom a k okolnostiam ich vyhotovenia ani bližšie nevy počul a tieto dôkazy v odôvodnení preskúmaného rozsudku ani vôbec nevyhodnotil. Súd tiež nedostatočným spôsobom nielenže reprodukoval výpoveď svedkyne Q., družky odporcu, keď ponechal bez povšimnutia tú časť jej výpovede, v ktorej potvrdila, že v januári 2011, keď sa sťahovala, potrebovala finančné prostriedky a vtedy im navrhovateľ uviedol, že ich nemá, ale že ich možno nechá u pána A.... Napriek tomu, že táto časť výpovede svedkyne by mohla naznačovať existenciu dlhu odporcu, resp. i jeho družky voči navrhovateľovi, ďalšie otázky na vysvetlenie tejto časti výpovede svedkyne položené neboli. Vzhľadom na okolnosti daného prípadu javí sa byť nevyhnutným zistiť najmä od odporcu aký bol podľa neho motív - dôvod prečo by mal navrhovateľ v súvislosti s vyplatením riadnej mzdy v sume 300,- Eur trvať na tom, aby odporca predtým podpísal predmetnú zmluvu o úvere znejúcu na sumu 7.500,- Eur. Od oboch strán sa javí nevyhnutným zistiť, či v rozhodnom období odporca dlžil navrhovateľovi finančné prostriedky možno z iného titulu ako na základe predmetnej zmluvy o úvere. Prvostupňový súd v odôvodnení preskúmaného rozsudku tiež nevyhodnotil a zrejme sa ani nezaoberal otázkou, podľa odvolacieho súdu, vzhľadom na okolnosti daného prípadu podstatnou, prečo odporca v podanom odpore najskôr uzavretie a podpisy na zmluve o úvere (ale i na dohode o zrážkach zo mzdy) jednoznačne poprel a neskôr v konaní pravosť svojho podpisu na predmetnej zmluve o úvere potvrdil. Vzhľadom na diametrálnu odlišnosť tvrdení navrhovateľa a odporcu a dôkaznú núdzu bolo tiež vhodným ako dôkazný prostriedok nariadiť priamu konfrontáciu výpovedí navrhovateľa a odporcu.

Aj Ústavný súd SR v rozhodnutí I. ÚS 265/05 uzavrel, že pokiaľ súd dospeje k rozhodnutiu bez toho, aby sa vo svojom rozhodnutí vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre toto rozhodnutie, treba rozhodnutie všeobecného súdu považovať za arbitrárne, teda rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy a s čl. 6 ods. 1 dohovoru. Keďže potom prvostupňový súd s poukazom na vyššie uvedené sa v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami ako je na ne poukázané vyššie, zaťažil rozhodnutie vadou, ktorá má za následok jeho nepreskúmateľnosť, čím bola účastníkom odňatá možnosť konať pred súdom, v dôsledku čoho bolo nevyhnutným napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa s použitím § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. zrušiť a podľa ods. 2 cit. ust. vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Okrem toho sa prvostupňový súd dopustil i závažného procesného pochybenia. Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľ sa pôvodnou žalobou domáhal od odporcu zaplata sumy 7.500,- Eur s úrokom vo výške 20% ročne odo dňa 20.5.2011 do zaplata a náhrady trov konania. Podaním zo dňa 29.11.2012 (č.l. 28 spisu) navrhovateľ zmenil svoj návrh na začatie konania s tým, že sa od odporcu domáhal zaplata už len sumy 7.250,- Eur s úrokom vo výške 20% ročne až od 1.12.2011 do zaplata ako i náhrady trov konania. Prvostupňový súd na toto podanie navrhovateľa zareagoval tak, že uznesením zo dňa 28.11.2012 č.k. 15C/138/2012-37 s použitím § 95 O.s.p. pripustil zmenu návrhu na začatie konania tak, že nový petit znel: Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi 7.250,- Eur spolu s 20% ročným úrokom z omeškania od 1.12.2011 do zaplata...

Keďže ale navrhovateľ si zmeneným návrhom uplatňoval menej než pôvodným a to tak v istine, keď namiesto 7.500,- Eur uplatňoval nižšiu sumu 7.250,- Eur, ako i v úroku 20% ročne, keď namiesto pôvodného odo dňa 20.5.2011 si už uplatňoval úrok až od 1.12.2011, uplatňovanie menej ako pôvodne je nevyhnutné kvalifikovať ako čiastočné späťvzatie návrhu v zmysle § 96 O.s.p. a rozhodnúť o ňom nie podľa § 95 O.s.p. ako o pripustení zmeny návrhu, ale podľa § 96 ods. 1 veta tretia O.s.p. konanie v späťvzatej časti čiastočne zastaviť. Okrem toho súd pri formulovaní uznesenia, ktorým bola pripustená zmena návrhu pochybil, ak v rozpore s petítom pôvodného i zmeneného návrhu, v ktorom bol uplatňovaný úrok vo výške 20% ročne pripustil zmenu, v rámci ktorej už táto čiastka predstavovala

nie úrok z úveru, ale úrok z omeškania, čo sú odlišné inštitúty. Navrhovateľ ani odporca tento postup súdu ale nenamietali.

Vzhľadom na to, že zo strany navrhovateľa došlo v priebehu konania k čiastočnému späťvzatiu návrhu, na rozhodnutie o náhrade trov konania potom nie je možné aplikovať ust. § 142 ods. 1 O.s.p., ktorý vyžaduje plný úspech účastníka. V prípade ak bolo konanie sčasti zastavené napríklad z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby, súd prihliadne na to, či a kto zavinil, že k zastaveniu muselo dôjsť. Najskôr teda posúdi (v režime § 146 ods. 1 písm. c) a ods. 2 O.s.p.) otázku, čo bolo dôvodom, že konanie muselo byť sčasti zastavené a s prihliadnutím k tomuto záveru potom hodnotí (podľa § 142 ods. 2 O.s.p.) celkovú otázku z akej časti bol ten ktorý účastník úspešný. Ak je na čiastočnom späťvzati žaloby dané zavinenie jedného z účastníkov, treba z pohľadu § 142 ods. 2 O.s.p. dovodiť, že v tomto rozsahu nemal vo veci úspech. Vždy platí, že kto zavinil čiastočné zastavenie konania, mal ohľadne tejto časti žaloby neúspech a úspech sa z hľadiska posudzovania náhrady trov konania pričíta opačnej strane sporu (uzn. NS SR 6MCdo 19/2010).

Žiada sa dodať, že odvolací súd sa stotožnil so záverom prvostupňového súdu, ktorý na námietky odporcu, aby navrhovateľ preukázal, či poskytnutá pôžička bola riadne zaúčtovaná v jeho účtovníctve ako fyzickej osoby - podnikateľa uzavrel, že aj keby sa odporcovi podarilo preukázať, že pôžička nebola riadne zavedená do účtovníctva navrhovateľa, táto skutočnosť sama osebe nie je spôsobilá spochybniť samotné poskytnutie finančných prostriedkov a ani vznik zmluvného vzťahu medzi účastníkmi. Takýto nepriamy dôkaz potom vzhľadom na okolnosti daného prípadu i odvolací súd považoval za nadbytočný v rozpore so zásadou hospodárnosti občianskeho súdneho konania.

S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu potom odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, keďže účastníkom konania sa popísaným postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, s použitím § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. zrušil a podľa ods. 2 cit. ust. vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Povinnosťou prvostupňového súdu v ďalšom konaní bude najskôr sa riadne v súlade s procesnými normami vyporiadať s čiastočným späťvzatím návrhu navrhovateľa, následne sa opätovne vyhodnotiť všetky dôkazy, ktoré boli dosiaľ v konaní vykonané, na základe výsledkov prípadne doplniť nevyhnutné prípadne navrhnuté dokazovanie a na základe opätovného vyhodnotenia celého vykonaného dokazovania znovu vo veci rozhodnúť, súc pritom viazaný vyslovenými právnymi názormi odvolacieho súdu (§ 226 O.s.p.), pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ust. § 157 ods. 2 O.s.p. odôvodniť. V novom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd i o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.